

YEME ÉE È NŌ YLŌ ĐŌ SUNNU LÉE É

Titre original de la nouvelle :
Ceux qu'on appelle garçons

Tiré du recueil intitulé :
Ceux qu'on appelle garçons/Ceux qu'on appelle parents

ISBN : 978-99982-1-567-2
Dépôt légal n°15390 du 25 Octobre 2023
Bibliothèque nationale du Bénin
4ème trimestre

Traduit par l'équipe de IamYourClounon

©Fabroni Bill YOCLOUNON
Novembre 2023

Fabroni Bill YOCLOUNON

**YEMÉ ÉÉ È NŌ YLŌ
ĐŌ SUNNU LÉÉ É**

Les Éditions Plurielles

Clémentine we ɔ asú tɔn sín zowu kólesin nɔ ɔ nyá we bɔ alɔ tɔn ɔ́sɪ́ ɔ́ je nu ɔ́ je jí bɔ é kpácá ε. Alɔ tɔn ɔ́sɪ́ ɔ́, ɔ́ adifún tɛ́ntín mɔ ɔ́, é sɔ́ dó bosu xomɛ tɔn zowu éné tɔ́n mɛ bɔ alɔvì tɔn je sincyɔ́n aminɔ ɔ́ je jí bɔ ado hwi i. É sɔ́ nùxwɛ́lémɛlɔvì tɔn kpó gbɛɔ́ɔ́ga ɔ́ kpó dó kpó́n nù mɔwun. É mɔ́ ɔ́ sincyɔ́n aminɔ ɔ́ we bó lé ɔ́ɔ́ɔ́. Bó ná dó tuun nù é sɔ́ alɔvì tɔ́n lé ɔ́ é wú ɔ́, é ɔ́ tɔ́n xawun. Sincyɔ́n vunvùn ɔ́ we. Clémentine ka dò sincyɔ́n éné jí bó wɪ́ bo na bó kpó́n ganji ɔ́ sánsin kpayɔ́ sátɔ́ ɔ́ ɔ́ hwyɔ́ dò kwé wemanɔ́ ɔ́ wé ɔ́wun. É ká mɔ́ nùwlanwɪ́lán ɔ́ ɔ́ sincyɔ́n éné wú bɔ é ná sɔ́ ε ɔ́ ali ɔ́ je jí ă. Sincyɔ́n ɔ́ we bɔ e kpó́n bó vún bɔ e kpó́n xo tɔn mɛ ɔ́, e nɔ mɔ́ ye kwékwé myamyá ɔ́ tɔ́n.

Clémentine ka mɔ́ mɔ́ e ɔ́, xomɛ gble e bɔ é sɔ́ sincyɔ́n éné ɔ́ sín ɔ́ gotó ɔ́ cakiwɔ́gbɛ ɔ́ ɔ́wun. É jló ná zín zowu ɔ́ dó basyá e mɛ nya nù ɔ́ we é ɔ́ é bó lé jló hawun ɔ́ é wá flín ɔ́ asú tɔn kún nɔ ba ɔ́ e ni nya zowu abi azɔ́ jí'wù tɔn lé kpó alɔ kpó ɔ́. Éné

gudò ọ, xomesinsin ọe vunble kaka bo adi é nya nù ée kọ́o lé ná we é ọ́é é bu ọ́é é bo é gbọ́ ọ húzú nùnyanya sín lé bi kọn. Nù nyinyá éné ọ, ọokpó we é nọ blọ nú asú tọn ọo sun ọokpó me amọ, sincyọ́n éné é mọ́ é ọ, kú wu ni ì. É ká nọ mọ́ bó xo nùzinzán le bi kplé dó avọ ọokpó me bó blá, bó sọ́ yí zín dó nù kwíjí'là ọ me bó nọ mọ́ lo bo tún go sléslé ọ́ bó ọ́í ọ́á sincyọ́ bó vlọ́n ọ́ọ távo xọgbasá tọn ọ jí bó ọe ye tọn dò alokán tọn me.

Nù ọe ọ́ọ ní ọ́ọ ní sé ye ọ́ dó asú tọn gbọn mọ́gba ọ́ jí amọ́ é lé byọ́ é ọ́é me bó je wlenwin ọ́evọ́ é ná dó ọ́u xọ́ ọ́ ná, hwenu asú tọ́n ná lékọ́ wa xwé gbé é, bá jí. Ayixa é ná dó ọ́ọ xọ́ ní asú tọ́n bó dó ọ́éxlé ọ́ọ é je agọ́ do e é bo asú tọ́n ọ́ ná hun xome bo ọ́ọ xọ́jọ́xọ́ ọ́ ní ì dó sincyọ́n éné wú é. Asú tọ́n ọ́ ọ́yé nyí mè ọ́é bó mọ́ nọ yi hwegbe mọ́ ă e. Ọ́è kléwún ọ́é nyi do ọ́, é hén ọ́ é ná lé húzú xọ́ ní i ọ́ọ asú tọ́n kọ́ dó azọ́wù tọ́n lé wú yagba sén ní ì. Adingban ọ́ye ma ká lé nyọ́ ọ́ọ ní ì ă e. É ọ́yé má ká lé dán bibi asú tọ́n tọ́n éé é nọ́ sọ́ dó flí xọ́ nyi ta nú mè éé je agọ́ do e le é ă e. Amọ́, ọ́okpó élọ́ ọ́, é byọ́ dó alọ́ ọ́ebu me ọ́, Clémentine mọ́ ọ́ọ mí ná ọ́ú ná. É ọ́ọ:

– É byó ɖɔ e ni só tamε nyi gbè gbe ɖokpó. Un ba nù kpón zowu tɔn me bo ka tun adan'fó te bo ɖo te kpón é.

Clémentine só ahwan nù ɖó ganjewu tón dó sincyón e mɔ e jí. É mɔ ɖɔ asú tɔn wá xwé ɔ gbé jén we ɔ, nù éé bá we nù mɔhun ɖe ɖo akpo tɔn me é, é ná tɔnmε.

Gan tántɔn ne le jen ɖo xixo we. Axósúzángbé ɖé we bó jé dó xwegbe. Éé asú ɔ wá hɔntogbo ɔ ji e ɔ, é kó só hɔngan ɔ dò hɔntogbo ɔ me vɔvɔ kpé có bo paféen tón sín wan je asi tɔn Clémentine ji ɖo xɔvɔ ɔ me ă bo é fón bó jínjón ayi. Nukún xwíxwé na bi ɖe gudo ɔ, asú tón byó xɔ ɔ me kpó awajije ɖé kpó.

– Axósí ce, kúdó gbada. Nyɔnu ɖεkpe ɖèvò ma lya. Nyɔnu ɖokpó éé ɖe kpikpo bi dò zɔ nu mi é. Éé gbedòmè éné ɔ ká kó dó Clémentine tón é ɔ, é má kpón dɔn ni súnnú ɔ vɔvɔ. Nunɔmε éné kpácá asú tɔn bo é mɔ ɖɔ é gbɔn ɖè dandan. É má vun gɔgɔ dò ta o wu ɔ, é só kan nù ɖe byó asi tɔn có bó yi nuzinzán hén ten yetɔn ɔ ă bó ná dó ɖyó nù. Dɔn jijé ɔ kpó gbigbɔ kpó ɔ, é mɔ ɖɔ e ko tlé sincyó ɔ dó nuzinzán gbá hɔn ɔ wú.

Hùn tón ze xawun bọ é lílé kpción asi tón. Clémentine ka ọọ nùwiwá asú tón tón lé bi kpción we.

– Clem, téká lé nyí élọ ?

– Hwi we na kan mọ byọ, Michel. Akpo towe me we un mọ sincyón éné ọẹ. Michel ka be nùkíkọ ọẹ bó lékọ wa zọn zan ọ ji bó sọ ta tón ọọ Clémentine sín asá jí. Mè ọẹ ọ ká ọọ alọ ni bo nyi i dó dọn. Michel ká lé ze ta tón ọọ azọn ọẹvo bo je danu kọ jí.

Nyọnu ọ xome le gble e de ji.

– Óo! Clem! Clem! Clem! Asi ce ọọkpọ ọ. É ká byọ ọọ a na sọ bọnbọnwun sín sincyón tlé dó nù wu bọ do ba na tón ná myá nukún nú wé sọ mọ à!

Clémentine fón hawun sín zan ọ ji bó nyi Michel ta nyi dó dọn bọ nukún tón ta bi nyi akán zeen bọ é yi de ọ é nọ yi de.

– Sincyọ nù té tón ? Michel, a kọ lé ọọ na ble mí we à? Élọ tón ọ, fí éé a xọ bọnbọnwun éné ọẹ é, kọ lè a gbingbọn gbén é kọ ọ, a na xlé mi.

Michel ka le do danu kíkọ ọ ọẹvo me

bo é kú wu ni nyonu o.

– A hen o, a na ylo xóntón cé é do azò o ji lé é! Mo jen mi lo mo m̀̀ sincyó é ó, é kpáca mi lo bo mi do d̀̀agbè ye blo b̀̀nb̀̀nwun bo bu sincyó kofigbákún t̀̀n do à! Un te mo nukún je ǹ̀ bu éé wá ta me nú Chinois le bo ye blo b̀̀nb̀̀nwun hedido t̀̀n bó zé dó kofigbákún sín sincyó me é ã. Na ce, na hen wá nú we teníigbe. Di xo ce. Kofigbákún we ã. Chinois lé wé de aca éné t̀̀n bó bl̀̀ b̀̀nb̀̀nwun bo é nó hwén kwékwé, zolo, doté kpó ǹ̀ devo le kpó.

Clémentine ba xó é ná do é kpo amo, bó ná dó xlé do é kún nyí wũhwan xó dé o ó, é do :

– Azàn t̀̀n gbe fí jén teníigbe ó de. Michel, é ná vé wu ǹ̀ we d̀̀sú bo a na z̀̀n b̀̀nb̀̀nwun éné lé gbá bó wá fí.

– Ná ce, di xó ce. D̀̀sú lo o, un ka le ylo Luciano kpó Lazarro kpó bo ye na ba jonu m̀̀ so gbadanu. A hen o a na kánbyò yě.

Clémentine ka di xó éné é do lé é bi ã amo, é tó byó éde me hwé. Michel di dò ǹ̀ dyo gbé bó ká je xo o me é ó, e sun sincyó

ó sín hɔn ɔ wu. É je kpá ó mé é ó, ayixa é ná zán bɔ e ma na mɔ adingbanno tɔn ă e ó, é je biba ji. É ká nɔ mɔ bó wlán nù sé dó Luciano kpó Lazarro kpó bó mɔ ten dò tɔn xó lé sín tó ní yě.

– Salu ce le, un ɔɔ ɔɔ nù mitɔn ɔɔ mi jlo na ba jonɔ mǐ. Wiwa mitɔn éné wé ná xɔ gbe nu mi ɔɔ asi ce gɔn bɔ hwendo mitɔn ó ná dó sléte.

Ye me atɔn éné lé ó, ye ká kó ɔɔ xó syén hú mɔ nabì dè kpón azɔ ma si. Síbígbegbadanu ó, Luciano kpó Lazarro kpó ká wá nugbo kpó viwun han go le, bya gbà janmanu le tɔn kpó, asi yetɔn lé xo kpó ɔɔ ní yě; bɔ ye je xósú yló Michel ji. Nya ɔɔ ɔ lo mɔ ká tɔn.

– Luciaaaanó !

– Michelino! Yehwe Michel ahwangbató !

Lazarro ka sú ta nì xó éné ó kpó dó :

– Yi bo ka ɔɔ wu zɔ ni hwe huhu.

Bɔ ye mɛ bi zin nukíkó dé me.

Clémentine ka tón sín xɔɔɔ ɔ me, wa agbasa bó ná dó dó gbe ni jonɔ le.

Ye mɔ é jén, Luciano kpó Lazarro kpó bi kplé gbe bo ɔɔ:

– Asi mitɔn ! Asi magbè magbè ! No axó sí lé tɔn !

Nukíkó ɔaxó dé ka xo kpódó ná bo mede zunfán, sikí nú mè dè kpó gbe dò mè kpó je túnú tɔn. Awajije sín hwenu gbe éné lé ɔ, ká kó dó ye kpó asi yetɔn lé kpó tón. Ago yɔ bo ɔu lanmimè, ɔu xwé nú dúdú lé kpó viwun han, byà kpó, ɔo alisá kpó dɔnkpóvú me yetɔn sín tan le kpó téntín ká kó dó yetɔn. Gbadanu éné ɔ, hwenù ye ɔo ahan kpó lanmimè kpó ɔeɔe we éné é ɔ, súnnú atɔn le ka ɔo nù wlan we fěe ɔo mɔgba wɔzapu tɔn éné ɔ jí bó ɔo tito yetɔn lé kan dlen we. Nyɔnu le ɔyé má mɔ do ni éné ă e. Michel ka tun fěe ɔo hóntɔn mítón lé ná ɔe xó dé tón amɔ ye tó ná zekpá hun é tuun ă. Amɔ, é mɔ ɔo fifá kán jén ye na xo ní hwendo tɔn. Luciano ká yí xó kpó kpén xé lú dé kpó bo ɔɔ:

Mi ni tuun nù ɔokpó ! Mi hen ɔ mi na gla dó mè bì wu amɔ, mi ma glà dó Chinois

le wu o.

Michel ka sọ ọọ mè ọọ kpón wé ze Luciano wú ǎ. É jó éđé bì ni bó ọọ tekpón hwenu ee na nyo ni e bá we b'á dó zin nukíkó dé me. Luciano ká lé dín xó tón dénú.

– Mi ọọ xesi dó Chinois lé wú. Ye hen ọ, ye na blo alokanmadasike sọ bo e na blà gba ni i bo é ká ná lé jí han lélé. Ye hen sọ, ye na blo myo éé e xoci sọ é ná tá bo e tá sọ é ná cí é! Ye kó lé ọọ ọọ tón! Éé ye ko nù ahan kpeọọ é sọ, Luciano sín xó lé bì we nó hwén ní yě. Xó é wú éé lẹlẹ dò we é ọọ bó gbé ọọ ọ e ọ, Clémentine ọọ é ọọ kánbyọ we amọ, ayi tón yi bọnbọnwun xó sọ jí.

Luciano ka le din xó tón dénú bọ nukíkó lé mlí.

-Wagbo wagbo tón din sọ, bọnbọnwun we ye mọ na blo sọ dó sincyón kofígbákún tón me.

É ọọ éné kpowun e ọ, Lazarro kpó Michel kpó zin nukíkó dé me. Nyọnu le lo ka nọ tó ná ǎ. Nukúnxwíxwé nywe nywe ọọ gudo ọ, Luciano ọọ sincyọ bọnbọnwun tón ọọ lé tón bo ọọ nyi koklojónsọ, ọọ nyi amamọ

bo ye doté, kwékwé . . . tón do sincyó éné lé s jí. Agbón kpé Michel dó é lén do Luciano ná de sincyó mōhun tón ă. Hwenu é ná nyi ko kpón asi tōn e ɔ, nyōnu s kó do alo dlen we bó ná yí bó ná kpón né. Michel ka kanxwébyo é dé do kofigbákún dēsú ká wé à abì bōnbōnwun ɔ we ye kpé wú bó zé dó sincyó kofigbákún tōn me.

Luciano kpó Lazarro kpó ká ténkpón káká bó zé bōnbōnwun dēsú dó sincyó kofigbákún s tōn me. Azōndokpó s, nyōnu le ká zōn sincyó éné jí bó bódókpón bó lé je vun vun jí. Gan éné mé s, Michel s do é dé me dēbu ă. Hùn tón kó dībla wen ne. Bōnbōnwun tobo tobo sinme teme teme no de le kedē we ye mō dē me.

É kpácá Michel dēsú bo é nyi ko kpón awe tón lé bo ye zin zo dò nukíkó me.

Clémentine s bōnbōnwun éné kwékwé no dokpó dó nù e ɔ, tagba vō éé jé wá yi é, bì jen budé é. Awajije me we ye fó gbadanu éné dó. Éné gúdó, Luciano kpó Lazarro kpó wá tīnme lě e aziza ɔ wà ta ni ye bo ye yi cōfu le me ni kéze we bo yi ba bōnbōnwun ee do wǎn atínsínsén dē e de

đó kofigbákún sín sincyó lé wú é, ye t́nme đokpó đokpó ní Michel: lè e ye flú gbọn ćfụ lè me gbọn e, lè e aziza ọ wa ta ni yě gbọn e, lè e ye vun sincyó kofigbákún t́n lé kpó ayi kpó gbọn bó kló bó xyá e, lè e ye wa yi sincyó bú dó nù t́ gón gbén é. Nyọnu lé sọ wá kúhùn bó ba do ni nù ọe ganji ă đó ahan ye tó nù hwe e wú.

Clémentine đọn nù gbọn xó éné jí lo ọ, ayi t́n sọ je ayi dò asú t́n wú ă. Michel ka lè sọ asú ọagbe wu t́n dó. É je xwé gbé wá đó gan me ji bó nọ đó alisá bi xá asi t́n. Gbadanu éné, gan wǒ ne lé ọo xixo we e ọ, hwenu é ọò nù wlan xá Luciano e ọ, é wlan nù agbọnbu éls sé dó Luciano : « *Luciano, é byó ọo má t́n din b'á yí xo Agla t́n ọ dò. Hùn ylo mi azọn atọn má gọn ma sọ ni a na ylo Clémentine bo ná ọo ní ọo é ní ọo nú mí ọo nyi ni wa azǎ jí din agbọn wu đó tasúnú tito akọ jije xa Suisse nù lè t́n tame. Un ọò jí ọiđe dò wu towe. Ọa kpowun.*”

É wlan éné kpé é ọ, é ọe kan alokán t́n sín ylo ylọ hán dó jí bó sọ nyí dó nuđúđú tavo yetón t́n jí bó jó asi t́n kpó alokán t́n kpó jó nyi f́né bó yí cí mọ taglo me ọasínánó t́n kọn ọo xọnọ yetọn me.

Alokán ń dýé dń han lélélé e.
Clémentine nńte zaan bo wa kpńn:

– Asú ce, Luciano we ọọ ylo ylo wé
we.

– Gboje towe. Ya na dń nń mń we é
ọọ.

É nń zaan e ń é lé ylo ọọ bo dń ọọ wń
azńn we ọọ céńú atńn me.

– Asú ce, é kpń ọọ wń me. Má sń wń
nú wé à ?

– Éwo ! Azń wń we un ọọ. É ọọ nńtají
ọọ na ọọ nú mí we ń.

Clémentine ka din fimu kpńkpńń tńn
dénú. É nń zaan e ń, alokńn tńn ọọ nń.

Luciano we ọọ ylo ylo we né. É zé.
Luciano ka sń dń gbe ńńń ni có bó ọọ :

– Ní Michel ọọ xwé gbé ń, ọọ ní ọọ é
ní wń azń jí din dńn wu ọọ tasúnú tito ako
jije xa Suisse nń le tńn tame. Mń ọọ te kpńn
é ọọ fí.

Clémentine ka ọọ afń jí ń. É yi ńńń
ń me hawun bo asú tńn blń mń e si nń e

ḡwun.

Asú ce, gbe tówé lé ḡo te kpón we ḡo azo tówé jí.

Michel blo gblagbla bo yi kpá me bo cécú ténwe gudo ɔ, awu ko ḡo kɔ tɔn ne bo é xwe gbakún wiwi “Benɛvijiji” tɔn ɔ ḡe déjí. Clémentine ka dò alɔ ε bo é sọ glo mɔ taglo me ḡo asi ná nọ s tón dó mɔto ɔ me. Asú s ḡo wanninyiní xó éls ni :

Asi ce ḡokpó s! Xo ḡe nù mi. Un mɔ vivo tlóló s, na wá xwé gbe. A hen ɔ a na d’ámlo towe. A se à? Na blo gbɔn ḡè.

Michel dó zo ní mɔto ɔ bó ḡídó ḡo awajije ḡe me. É yls Luciano ḡo kan nù:

– Luciaaano! A ḡo gbe. Azo ɔ ji yi we un ḡe mɔ ne. Hwi we zɔn din bo na mɔ Aglà vì éls ḡu. É nọ dó ya nu mi din. Ye ḡo kan ɔ nù mɔ bo ḡo glaglá kpá ní ye ḡe lé we. Jaa kpowun ɔ, Luciano kánbyó Michel ḡo Lazarro ka tuun tito éné s à jí.

– Aa! Má ylo ε azonḡokpó. Un tuun asi adankánlí un ḡo é. É hén s, é ná yls ḡo un ka wá azɔme ɔ me ḡo ganjí jí à. Nyɔnu éné s, ayi tɔn ḡo te dìn.

É ɖɔ mɔ gúdó é, ye mè we le sún kan kpo nukíkó kpo. Michel ka ylò Lazarro káká é ɔ, é sɔ ǎ bo é lintame kpoñ zaan e ɔ, é mɔ ɖɔ é ná kó lé ɖɔ aji ɖe sé wé né, bó gbó ɔ ɖɔ xó ɖ'áyi ni ɖɔ kan ɔ ji.

Aglà we Michel xwe bo wa mɔ ɖɔ alokán kén vi e gbé é xwé é tón ɖɔ alokán tón éé ɖɔ azɔ ji é me. Nyikó é ná ní ɖɔ alokán tɔn mé é wé nyí : « alokán kén azòwaxwé kándó ɔ tón. » É nó lon lo bo nɔ sɔ alokán éné yi xwé gbe bo asi tɔn na wa ɖɔ do ba ní nù we bó ná yí jé jí ǎ. Alokán éné me we xɔnɔ tɔn le bì sín alokán kén ɖe. É dó gudòfó bó dí dá kpavé›lí éé dí dó Lözunkpá, fí é azò tón jí ɖé é.

Bléwún jén é yi ɖɔn bó yló agahà tón Aglà tɔn éné bo é ɖɔ mí ɖɔ xwé ní i. Hùn, azɔndokpo ɔ, é sɔ ali, na tɔn hwihwinato gege, a kpoñ akón mé tón kpo gudu tón kpo ɔ, é ná gbó nú wé tɔn tón. Éé Michel mɔ e le e ɔ, nù éé ɖɔ wiwe e ɖɔ gbadanu éné é, bì jen gbó ní.

Ye ɖɔ amlɔ fón gúdó é ɔ, Michel wa kpoñ wɔzapu tɔn sín gbavì me. Ɖo wɔzapu gbá kplékplé me ye mè atɔn lè tón mé ɔ, nù

wlan wlán we ko ọọ te kpón é:

Lazarro kó wlán sé dé ọọ « Yehwe Michel ahwangbató ọ, Clémentine ylọ mi bo é cikọ ní i. »

Luciano ọọ « Le un mọ gbọn e ọ, Agban Aglà tọn ọ kpen tawun we me! Blokpe bá ọọ gbe ní Clémentine. É ylọ mi un ka só ă. »

Michel yi gbe ní yě kpó ọjẹ nukíkó tón kpó.

– Awè cé lé! Fínfón we un ọọ ne. Vì ọ ọjẹ bla hwu mi bo un gbọ bo dò ge ni i.

É só nũ kplakpla bo ọjẹ dò xwé gbe ọọ gan tántọn ko ọjẹla xo nẹ. Clémentine ka só kpo ọọ xwé gbe hwenu é wá é ă. É lé ylọ ọọ kézé ọ me có é ká zé ă. É lé wlán nù sé do có, é yí gbe nà ă. Ọọ gan we vla me fí né ọ, Michel zòn nuọọọ kpó asyávu Suisse to ọ tón kpó bo e só wá ní asi tọn. Gbadanu ọ, é yá wù wà xwé gbe hú azàn ọọ le.

Ọọ nuọọọ sín távo ọ tó xá asi tọn ọ, é ọọ nù é sé dó asi tọn e sin gbedome ọọ nukún we ọọ asi tọn gọn káká é ọ, é ná nù ọọ ă bo é ọjẹsú gbọ ọ kanbyó :

Asi ce ɔkpó ɔ, un mo ɔ asyáwú un sé dó we hwelékɔ égbé tón é, a mo ɔwun me. Lě e mi só tito ɔ jijɔn ayi gbɔn é wíwí nù akɔjije xá mĩtɔ lé tawun. Zàn é gbé tón ɔ d'ayihùn ɔ̀ebu ă. É kpɛn sója'zɔ wè mĩ wa. Xodɛ nú nù bì ni yi ɔ gan ji. Alɔ̀dò ɔaxó yetɔn éné ná zón bɔ mi hen ɔ, mi na yi gbɔje bo yi nɔ to gbè ɔevo tɔn ji. Un hen ɔ, na kplá wé yi Suisse hwenu e mi na yi alɔ̀do akɔjije ɔ wèma mé gbé é bɔ mi na gbɔn yekán éné me bó yí kpón vì mitɔn lé ɔ Bordeaux.

Clémentine ka cí mè e ma ɔo xó éné lé ɔe sé wé é ɔwun. Xó tɔn nukɔn tɔn é ná ɔo é wé nyí :

– Mèɔaxó, fíté a ka ɔo sɔ gbadanu ? Kenklén, ma ɔo nù mi ɔo mí dɔ azò ji ó !

Michel ka ba é ɔé só bó ɔo:

Un yi d'áfɔ gbè xá Luciano kpó Lazarro kpó ɔo azɔ jí.

– Ma xa ji só dó alisá mé ó!

– Nye ɔo tito vo xó ɔɔ nú wé we bɔ a ka je wuhwan'fɔ ɔé jí. Un dò gán káká ɔo gbeklú gbeklú ná nɔ mi tén-tín ɔ, hwenu mì ɔo he ɔo wé é jén hwe nɔ hwihwe. É nyí éné

bá we a de hùn, bo wa mi ni yi hɔnɔ ɔ me nú mi na bló káká yi je ayitehɔnnu.

– Michel a kpo ɔo nyɔnu ɔ̀v̀nò tɔn xá we bɔ gbe tówé lé nó gbá nu nù we. Un gbo ado de wu bó ká ná wá mɔ gbe ɔokpó.

Xó éné e ɔo nú Michel é ɔ, ayi tɔn vo de wu ă. É nyi cíví mɔlikún éé ɔú we é ɔé é na bi ɔe e ɔ, mɔto jen é lé ɔé tɔn bó yi mɔ xɔntɔn tɔn magbegbena le ɔo ahannuten ɔé ɔo zɔ zaan dò azòxwé yetɔn ɔo Lozunkpá. Clémentine ka dò akpá nú é ɔé ɔo mí má wlí ì ɔékɔn ă ɔ, mí kún sɔ ná dó hwe ɔe e ɔ. Éné wú ɔ, é lé fá bì ɔo xɔ ɔ me.

Sunzàn éé je fíné é ɔ, hwegbexó yi kpó wú ɔo hwendo yèɔn me. Nyɔnu ɔ ká gɔn do ba ni asú tɔn gbɔn nuglɔ ă. Akúnózángbeglá nabì ɔé wayi gúdó é ɔ, é kpalá xɔsú tɔn nuɔuɔu tén éé « ayigbe bo na wli alɔ xá mí à » gege kó dín ɔé é. Azɔwazangbe lé ɔ, nuɔuɔu tén « deux lunes de miel » éné nó gɔ mɔ ă. Ye sɔnù ɔi wanyinnan sabɔe le ɔo wun bó yí ɔu nuɔuɔu nukún ɔéjì « degɔn kpódó weli sisɔ yeɔé kpó. » nuɔatɔ gàn ɔ tɔn. Ye ɔu nu ɔ kpé xwaa é ɔ, Michel kan nù e ɔn ye wà fí mɔhun e byó Clémentine.

– Clem n̄yi ɖokpónó t̄on, jigbezàn cé gbé we a n̄o kplá mí wá fí bó nó só mí ɖó ajo. Égbé ɖyé ká n̄yí azàn 27ó zosùn ó t̄ón e.

Clémentine ka ɖe alokán t̄on ma ɖo'síké ó t̄ón bó zé ɖó távo ji ɖo súnnú ó nuk̄on.

Ɖo alokán éné núkún mé ó, ɖyovì ɖè dó awu kléwún kan klesin̄o ɖowun ɖe, bo myo yewlin̄o o t̄ón éé tá dó ji t̄ón é, né ε mèjeká'gbázá. Ɖo awu éné wú, do zaan ɖo an̄o t̄ón gló ó, é wlan dó glensín gbé me “Do me”. Xógbé ɖé wé bó nó flín m̄i hansin̄o hoxó awolin t̄on le.

– A tun yokpóví é yé à ?

– Fíté a ka m̄o ye éné ɖe ?

– A tuun ì lo me ?

– Un ɖo m̄o nù wé ă.

– Bo téwú a ka kan fí un m̄o ye t̄on ɖe e byo mi ?

– Un tuun ì ă amò un jlo ná tuun fí a m̄o ye t̄on ɖe e.

Clémentine, bo má ná dó je asú tón sín mọ̀dịdọ me ả ๓, xó éé ๓ we é ๓é é, ๓ we jen we é ๓é :

– Michel a só nọ nọ gbeji nú mi ả bo un tun bo ayi ce nọ ๓ nù mi. Lo ๓, ๓ xójxó nú mi : a ๓ xó xá vì éné éé ye tọn ๓ alokán cé núkún mé é kpón à ?

Hawun ๓, Michel ๓:

– Nú ๓e we a ka nu à ?

– Hùn a tuun ì vọvọ à ?

Michel ka to nọ te hwe bó hwú nù tọn me, se gannù le dò zọ ๓ alọ tọn amyọ xwé, hun awugbovi tọn, mlá awuwa tọn, sọ ahan ๓ xawun bo nu bó nọ mọ bó kọn sin dò xó tón jí.

– Asi ce, ná kpi tan kléwun ๓é nú we. Hwenu un yi nọ Savalu, to towe me gbọn gudo di e ๓, un mọ nù ๓e bo é kpácá mi. Có bó ní e na yi alivu cyósódoten Kọvedjí tọn ๓ kọn ๓, un mọ tolegba we bo ๓e ๓e kpá. Ye bì we ๓e susu ๓okpó ๓, lo ๓, e sávọ sukpó ๓e wegọ sá me hú nukọn tọn ๓. É ná xle ๓e ๓e nùmèsen le ๓esú mé ๓, ๓e nọ dọn mè hú ๓e. Été ká nyí gbetó lé tón? Asi ce, asú ๓agbe

we a só. Nyɔnu lé ɔo lɛlɛ dó mí wé có, un kɔn nɔ mɔ mè ɔe ze hwe wú ă. Éné lé bì wu we zɔn bɔ nù tówé nó su ye nukún me ɔó ye nɔ mɔ ɔo nù ɔokpó ɔ jén ɔo asa yetɔn kpó hwi kpó tɔn me. Un xwlé nùmèsen le nù we ɔo un kún tɔn xá nyɔnu ɔevo kpón ó.

– Ɖe nùmèsen le dó zɔ ní gblo tówé lé.

– É nyí mɔ hùn, un xwlé wannyinyi ce nù we.

– Clémentine ka sú nù ye ɔu é kwé bɔ ye wa yí dín gbadanu nù ɔ denu ɔo xwégbe. Ayi tɔn ka ko vo dò asú tɔn wú ă jen we hùn é ɔo do ba ni ɔ te ă. Bɔnbɔnwun xó ɔ, ká lé lékɔ wà ta tɔn me. É ká só lín có bɔ é wá mɔ sincyó kofigbákún ɔésú ɔ ɔo axi ɔ ji bo mɔ nù e nó nó mé é tawun lo. Éné lé fón ayi tɔn deji. É má ká lɔn bɔ é tɔn sín nù tɔn ge. Aga Michel tɔn nɔ ɔo kan yi deji we bɔ adingban é ná dó hwlén é ɔé é kón nó hén ă.

Clémentine na te wli i din ɔ, é só nó je tagba ă. Michel yi wa azò ɔe ɔo totaligbè dɔn gudò é ɔ, é bé azɔn. Nù ci kɔ nù mè hwɛhwe ɔe jen be ni yé. Clémentine ka wli bo ni ɔi vì kpèvi ɔɔwun. É ɔo mɔ có bɔ atínkén éé nú

wε é dẹ é dẹ ọọ nù ọọ na wε ǎ. Azàn ọọ azàn jì jẹ wε é ọ, azọn ọ lọ ọọ jìjẹ jì wε. Súnnú xwé tọn bì dọ akpa. É wa glọn ε ọọ dotoxwé bọ dotó lé mọ tẹn dọ ba dọ ni azọn ee jẹn wε é. Hwe éné nú ọ, wutu tọn bì kọ ọọ sínsén wé né, kọkwín tọn lọ bì tẹ, glọ'zọn dẹ lé kọ ọọ lan tọn mε xwíi sín sun wε mọ ọọ ma ọọ é dẹ xlé, bó wá fón. Ée e wà ba dọ ní azọn le bì e ọ, agbọn kẹ Clémentine bọ é ọọ:

– Nùvọnọ élọ ọ nyí wan nù é dẹ ǎ. É nọ tẹe cyón kofigbákún có bó nọ ọọ sla ọ mε sín vù adugbọn le bá kẹ wε lọ ǎ.

Amasin le wa kẹ azọn ọ jì bọ nukíkọ lé wá nukún tá ní Michel, bọ ye lẹkọ wa yì xwé bọ azọn ọ na dọ xwε kẹ. Awajìjẹ éné ka ọọ ga dẹ ǎ. É fón zànzàn gbe ọọkọ bọ tesisí glọ. Clémentine byọ alọgọ Luciano kẹ Lazarro kẹ tón bó ná dọ ọ é yì dotoxwé. Dotó ọ lé vọ gbejẹ wujọnù tón lé kẹn bó wá mọ ọọ kplíbọ wε ọọ jọnọ bε ε wε ọọ azọn e ma yáwu huzu kpan nukọn dọ gan mε ǎ e wú.

Michel ka byọ ọọ azọn e kẹ e, ye na yì gblé kẹ ọọ xwé ọọ dotoxwé xọ ọ, é nọ kọ bá ọ'áyi ǎ. Nyε kẹ atínkén éé zán wε é dẹ

é kpó dè ká dọ nù dẹ wá wẹ dọ azọn wu wẹ ă. Azàn dọ yi yi wẹ ɔ, azọn nọ dọ nù wa dọ wutú tón wẹ bọ ayijayi sọ dẹ ă. Glọzọn dẹvo dẹ lẹ tın bọ e lẹ wa mọ ni hwenu e te cící gló é. Linkpón wá húgan ɛ káká bọ é sọ nó si i dọ nu gan ji ă. Clémentine sọ tuun gbẹ e mẹ wẹ é dẹ ă mọ dọkpó ɔ jẹ wẹ é ká lẹ sin xome dọ asú tón désú.

– É dọ gbẹ tọn lẹ e jló é gbón é din káká xá dycovivu tosi lẹ, bó dọ adingban nù mi lẹ e jló é gbón é, bó sọ wi ce kpó dọ sí sí cé kpó bì xó kó... é dýé wá cé kplé bó lẹ wá kú nù bì din e. Bọ nye wẹ na sọ axó éné à ? Gbedèkpón !

É dọ lo wẹ gbẹ dudu mítón éé sín asú wú bọ mí kún sǐ dọ é, hunhọn lo nẹ. Lo wẹ hwe asú tón hu dọ é'xó súsú gán xo. É sọ hwexó súsú>zán dọkpó ní súnnú ɔ, é wé nyí nyọnzangbe. Azàn éné gbẹ tegbe ɔ, é nó dẹ Michel tón sín xọn ɔ mẹ, sọ nyi sinkpọ zannọ dọwun dẹ mẹ dọ agbasá. Bọ gbadanu azàn éné ɔ tón gbẹ tegbe ɔ, é nó kplá súnnú agbọnnọ éé jló é, bọ é nó wá dọ xó xe ɛ bọ é nó jẹ mé ní dọ azàn yetọn jí. Michel nọ dọ xó sọ wé có, asánhún ye hun ké é kpó agagbe yetọn kpó nọ lón nú mè dẹ na se

ă. Dɔ̀nkpɔ̀vú ɔ̀kpó vé kó hɛn alɔ̀tɔ̀n ní ye gbɔ̀n Michel nukɔ̀n, bo ɔ̀jí dó hɔ̀nɔ̀ ɔ̀ me ɔ̀, Michel ɔ̀sú ɔ̀, bì nɔ̀ je súsó súsó jí. É ɔ̀yé ká kó kú nɛ e. Agbaza tɔ̀n je flifó xwaa ɔ̀jí e fónsunu bo é fá ɔ̀wun.

Clémentine ka gɔ̀n jlo gbɔ̀ ní é ɔ̀dé nyɔ̀nuzángbe gbadanu tɛgbɛ gbe ɔ̀dé ă. Nyɔ̀nuzángbe tɛgbɛ ɔ̀, Michel nɔ̀ tuun tɛnme nyɔ̀nu tón ɔ̀ dé jí. É mɔ̀ ɔ̀ nyɔ̀nu ɔ̀, dan ɔ̀de wɛ bó hén ɔ̀, é ná han adu mè kpó síké tón kpó. “Michel wɛ ba bó ká mɔ̀. Nù wɛ nyɔ̀ ní Clémentine kpó azàn tón kpó.” han e Clémentine nɔ̀ jí e nɛ. É wá je axɔ̀súzàngbé ɔ̀dé, hwenu xwe fifó sín xwe le sin jɔ̀nhɔ̀n ɔ̀ nyinyi wɛ bo Clémentine yi Zɔ̀ngo. Ye jele kanfínfónmásín Niger tón ɔ̀de ni bo nyɔ̀nu éé kó ɔ̀de kúnnú ná é, sɔ̀ hwe ă. Clémentine ka ko dò akpá ní é ɔ̀dé ɔ̀ mí ná fó xwe ɔ̀ ɔ̀de gbe tɛntín. É xɔ̀ ahanmasin ɔ̀de bo sisatɔ̀ ɔ̀ ɔ̀jí ní ɔ̀de é ní kɔ̀n viwun han de jí. É wá xwé gbé é ɔ̀, é kɔ̀n vodka litli ɔ̀kpó dé jí. Zànzàn tɛgbɛ ɔ̀, é nɔ̀ húnhún go ɔ̀. É bló mɔ̀ kákáá ní aklúnnɔ̀zàngbéglá ɔ̀kpó.

Nyɔ̀nuzángbe gudo tɔ̀n ɔ̀de xwe ɔ̀ me ɔ̀, Clémentine wa xwé gbe kpódó súnnú janwun janwun ɔ̀kpó kpó. É sɔ̀ tɛnme

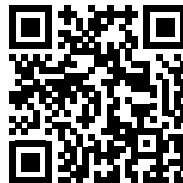
ni ɔ̃ ɔ̃ agbasá kpan nukɔ̃n Michel éé ɔ̃ ɔ̃ ayimlɔ̃mlɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ azinzɔ̃nɔ̃sɔ̃nɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ mé é. É ná ahanmasin tɔ̃n ɔ̃ ɔ̃ kɔ̃fu we jonɔ̃ tɔ̃n. Cécú yweywe ɔ̃ ɔ̃ gúdó ɔ̃, ye mè we le ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ me ɔ̃ ɔ̃ nukún Michel agbɔ̃n má ɔ̃ ɔ̃ wu na nɔ̃ ɔ̃, tɔ̃n me. Ganxixo ene gudo ɔ̃, Clémentine tɔ̃n bɔ̃ é ɔ̃ ɔ̃ sísó ɔ̃ ɔ̃ bɔ̃ nɔ̃ sísó. É kplási ta hawun ɔ̃, é nɔ̃ lé sú nù tɔ̃n hawun. Jonɔ̃ tɔ̃n ká tɔ̃n ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃. Michel xo hlɔ̃nhlɔ̃n kpe e kpo ɔ̃ ɔ̃ lan tɔ̃n me kplé bó ɔ̃ ɔ̃ é ɔ̃ ɔ̃ byɔ̃ hɔ̃nɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ me bó mɔ̃ jonɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ wen ɔ̃ ɔ̃ zan ɔ̃ ɔ̃ ji nukún gbɛɛn.

Clémentine leko byɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ me bó húnhún jonɔ̃ ɔ̃ é ɔ̃, é ká sɔ̃ dán wu ɔ̃. É kó jó gbɛ ɔ̃ ɔ̃ nɛ. ɔ̃ ɔ̃ wiin ɔ̃ ɔ̃ wun ɔ̃, é kó kú je gbɛɔ̃ɔ̃ɔ̃ sɔ̃n wiin kɔ̃n me. Jonɔ̃ ɔ̃ sɔ̃n alokán ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ han e. Gàn tɔ̃n we ɔ̃ ɔ̃ ylo ylo wé né. É sé xó wlan wlan ɔ̃ ɔ̃ é ɔ̃ ɔ̃ Clémentine xa ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃: “So zànzàn ɔ̃, mi na yi to me. Sɔ̃ mɔ̃to ɔ̃ yi blo blo ɔ̃ ɔ̃ tɔ̃ gón ní nù ɔ̃ ɔ̃ wú hùn, ní bló.” Hawun kpo wun ɔ̃, Michel súxó bó ɔ̃ ɔ̃:

– Caxoxoo! Mi wà ! Mi wà ! Słata ɔ̃ ɔ̃ bɔ̃ kplé zɛɛn ɔ̃ ɔ̃ Michel xwé bó wá kɔ̃n nù e je é. Zɛɛn ɔ̃, kponɔ̃ le lo wà. Ahanmasin ɔ̃ ká kpo ɔ̃ ɔ̃ taligbè zan é jí nù baɔ̃ baɔ̃ we jo ɔ̃ ɔ̃ e tɔ̃n: afɔ̃dógbè kɔ̃ ɔ̃ cyókúkú kɔ̃. É sɔ̃ lé byɔ̃ do ba ní nù ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃. Ée dotó kɔ̃n cyó ɔ̃

wá yí gúdó é ọ, e ọ́ ε dó sincyọ́ wiwi ẹ̀ mε. Kponọ ɛ ká byọ́ Clémentine ẹ̀ é ní xwé dó mí.

Xóntón we ɛ wá wusyén dó lanmè nú Michel gbè. Lazarro kpá glaglání i: “Michel ahwanfuntó. Mawu fun ahwan ẹ̀ ta towe mε bó dó ẹ̀ susu towe xlé. Hùn ajakatínkén kpe un kọn dọ ahan ọ mè é, wa’zò né hùn. É nyí nù bó ná lé vé nú mi ǎ ẹ̀ nù é wá xá we we é ẹ̀ é, d’ágba. Ọ̀ é nù e ẹ̀ kpíkpe wé wé é ọ́ a ẹ̀ nù mi e ọ́, bó lé tinnε ahanmasin e Clémentine ɛ blo bó ná lé dó ẹ̀ wé kpó é ọ́, nù e jε xá é, un blo ni ì. Un dọ gbe we Luciano ẹ̀ nù éé ẹ̀ kpíkpe mí wé é sín sinkọn a mọ́ wu. Nùgbẹhen éné na yi din gbe tọn ẹ̀ ẹ̀ de nù ẹ̀ lọn tó mε. Clémentine ɛ mọ́ ọ́, nù é bló é, ní nọ kọn. »

*Scannez pour accéder
aux ouvrages du même auteur.*